

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3360/2022. (VII. 25.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 102.K.703.857/2021/11. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselő (dr. Iványi Borbála ügyvéd) útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Fővárosi Törvényszék 102.K.703.857/2021/11. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt. Az indítványozó szerint a támadott döntés ellentétes az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével.
- [2] 2. Az indítványozó a CEU-val kapcsolatos kormányzati lépésekkel szembeni tiltakozásként 2017. április 4-én a hozzá csatlakozó más személyekkel együtt teamécsesekből kirakta az „I stand with CEU” feliratot a Parlament előtti téren. A következő nap, amikor ugyanezt kívánta megismételni, egy rendőr a személyazonosságának igazolására szólította fel. A rendőr az igazoltatás okának azt jelölte meg, hogy az indítványozót fogja terhelni a mécsesek elszállításának költsége. Az indítványozó először megtagadta személyazonosságának az igazolását, majd később – az indítványban foglaltak szerint a körülbelül tucat rendőr megfélemlítésének hatására – annak eleget tett.
- [3] 3. A rendőri intézkedéssel szemben az indítványozó panasszal élt, mert az intézkedésnek nem volt törvényes oka, nem tájékoztatták a jogorvoslathoz való jogáról, az adatait jogellenesen rögzítették, illetőleg használták fel a rendőrök, az intézkedés foganatosításának a módja megfélemlítő, külső szemlélő számára megalázó lehetett, korlátozta a véleménynyilvánítási szabadságát, illetőleg sértette az egyenlő bánásmód törvényi követelményét, mert az zaklatásnak minősült. A panasz alapján eljáró Budapesti Rendőr-főkapitányság V. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője a 01050/105/43-19/2017.P. számú határozatában az igazolási kérelmet, valamint a panaszt mint alaptalant elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú hatóság a 01000-105/776-8/2017.P. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [4] 4. A hatósági döntéssel szemben az indítványozó bírósághoz fordult. A Fővárosi Törvényszék a 29.K.701.503/2020/8. számú ítéletében az alperes határozatát – az elsőfokú határozatra is kiterjedően – megsemmisítette és az elsőfokú hatóságot új eljárásra kötelezte. A megismételt eljárásra a bíróság azt a kötelezést adta, hogy az elsőfokú hatóság az indítványozó által megjelölt tanút hallgassa meg, illetőleg ha az sikertelen, akkor erre indokolt határozatban adjon számot, majd azt követően a panaszt érdemben, az ítéletben felsorolt kérelmek tekintetében teljeskörűen bírálja el. Az elsőfokú hatóság a megismételt eljárásban az indítványozott tanú meghallgatását követően a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján 2020. október 28-án 01050-105/43-51/2017.P. számon határozatot hozott, melyben az indítványozó panaszát elutasította. Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró alperes a 2021. február 17-én kelt 01000-105/776-18/2017.RP. számú határozatában az elsőfokú határozatot helybenhagyta.
- [5] 5. A hatósági döntéssel szemben az indítványozó bírósághoz fordult. A támadott döntésben a Fővárosi Törvényszék az indítványozó keresetét elutasította. A bíróság vizsgálta, hogy a rendőri intézkedésnek volt-e jogalapja, valamint hogy a felvilágosítás kérés mint rendőri intézkedés hogyan hatott az indítványozó alapjogaira. Ezek alapján arra következtetett, hogy az alperes hatóság az ítéletben foglaltaknak eleget téve az indítványozó panaszában felhozott valamennyi sérelmet kivizsgálta, az azzal kapcsolatos döntése a keresetben hivatkozott jogszabályi előírásoknak megfelelt.
- [6] 6. A bírósági döntéssel szemben az indítványozó az Abtv. 27. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó álláspontja szerint a rendőri intézkedés a gyakorlatban

ellehetetlenítette a véleménynyilvánítási szabadságának a gyakorlását, megakadályozta abban, hogy a kormányzati intézkedéssel szemben felszólaljon. Az indítványozó álláspontja szerint az Országgyűlés Hivatalának Kossuth tér kezelésére vonatkozó jogosultsága nem írhatja automatikusan felül a véleménynyilvánítás szabadságához való jogot, hanem a hatóságoknak és bíróságoknak minden esetben mérlegelni kell, hogy az alapjog gyakorlásához vagy korlátozásához fűződik-e erősebb érdek. Az Alkotmánybíróság gyakorlatára hivatkozva rögzítette, hogy a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozása azért sem volt igazolható, mert a cselekménye még állagsérelmet sem okozott, nem csökkentette a kövezet értékét, egyáltalán nem korlátozta az Országgyűlés tulajdonjogát.

- [7] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 3.1. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a*) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b*) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [9] Az indítványozó saját ügyében jár el, megjelölte az indítványozói jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az indítványozó a támadott döntést 2021. december 27-én töltötte le, az alkotmányjogi panaszt 2022. február 25-én – határidőben – nyújtotta be.
- [10] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részeit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [11] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. További feltétel, hogy az indítvány részletes indokolást tartalmazzon, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [12] Megállapítható az is, hogy a támadott döntéssel szemben nem állt további jogorvoslat az indítványozó rendelkezésére.
- [13] 3.2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [14] Az indítvány lényegét tekintve az indítványozó abban látja alapjogának a megsértését, hogy a rendőri igazoltatás ellehetetlenítette, hogy kifejezze azt a véleményét, hogy kiáll a CEU mellett a kormányzati intézkedéssel szemben. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Evidencia, hogy a konkrét ügyben is alaptörvényi védelmet élvez az indítványozó véleményének a kifejtése: demokráciában aligha képzelhető el egy békés, személyekre és vagyontárgyakra semmilyen sérelmet nem jelentő tiltakozás kifejezésének a megtiltása. Ettől azonban független kérdés, hogy az indítványozó – akár alapjog gyakorlás során is – köteles a jogszerű rendőri intézkedéseknek eleget tenni. Ahogy arra a bírósági döntés rámutatott, az indítványozó „egyet nem értése, panasz, avagy bármilyen aggálya esetén [a rendőrségi törvény] biztosította jogorvoslat útján fejezhette volna ki a kifogásait, ahogyan azt a perbeli esetben meg is tette, ez azonban nem mentesítette azon kötelezettsége alól, hogy a helyszínen való igazoltatásnak eleget tegyen” (Indokolás [84]).
- [15] Általánosságban kijelenthető: alkotmányossági kérdés az is, hogy a rendőri intézkedéseknek legyen legitim célja, és az intézkedés feleljen meg a szükségességi-arányossági követelményeknek. A rendőri intézkedés jelen esetben csak közvetetten kapcsolódott a véleménynyilvánítás szabadságához (mivel a támadott döntés tárgya az igazoltatás volt, és nem az, hogy kifejezhette-e az indítványozó a véleményét), így az intézkedés alaptörvény-

szerúsége az Alaptörvény IX. cikke alapján nem bírálható el, más alapjogra pedig az indítványozó nem hivatkozott.

- [16] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nincs értékelhető összefüggésben az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésével, így nem felel meg az Abtv. 29. §-ában rögzített követelménynek. Ezért az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. július 5.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/779/2022.

